

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง "การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ" เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบวัดครั้งเดียว (One Shot Study) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5,604,772 คน ซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่ 50 เขต (ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2541) ได้แก่

1. เขตพระนคร	18. เขตคลองสาน	35.เขตจอมทอง
2. เขตดุสิต	19. เขตดุสิต	36. เขตดอนเมือง
3. เขตหนองจอก	20. เขตบางกอกน้อย	37. เขตราชเทวี
4. เขตบางรัก	21. เขตบางขุนเทียน	38. เขตลาดพร้าว
5. เขตบางเขน	22. เขตภาษีเจริญ	39. เขตหลักสี่
6. เขตบางกะปิ	23. เขตหนองแขม	40. เขตสายไหม
7. เขตปทุมวัน	24. เขตราชบุรีบูรณะ	41. เขตคันนาวา
8. เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย	25. เขตบางพลัด	42. เขตสะพานสูง
9. เขตพระโขนง	26. เขตดินแดง	43. เขตวังทองหลาง
10. เขตมีนบุรี	27. เขตบึงกุ่ม	44. เขตคลองสามวา
11. เขตลาดกระบัง	28. เขตสาทร	45. เขตทวีวัฒนา
12. เขตยานนาวา	29. เขตบางซื่อ	46. เขตทุ่งครุ
13. เขตสัมพันธวงศ์	30. เขตจตุจักร	47. เขตบางนา
14. เขตพญาไท	31. เขตบางคอแหลม	48. เขตบางแค
15. เขตธนบุรี	32. เขตสวนหลวง	49. เขตบางบอน
16. เขตบางกอกใหญ่	33. เขตคลองเตย	50. เขตวัฒนา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างการวิจัยในครั้งนี้ ใช้วิธีเปิดตารางสำเร็จของ Taro Yamane (อ้างในวิเชียร เกตุสิงห์, 2537 หน้า 29) ซึ่งกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% ความผิดพลาดไม่เกิน 5% โดยประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ คือ ประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร 5,604,772 คน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวนอย่างน้อย 400 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 408 คน โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลากเลือกเขต ซึ่งคิดเป็นจำนวน 1 ใน 3 ของจำนวนเขตทั้งหมดในกรุงเทพมหานคร จึงได้เขตตัวอย่าง 17 เขตจาก 50 เขต ได้แก่

1. เขตพระนคร	10. เขตปทุมวัน
2. เขตดุสิต	11. เขตสาทร
3. เขตบางรัก	12. เขตจตุจักร
4. เขตบางเขน	13. เขตดอนเมือง
5. เขตบางกะปิ	14. เขตราชเทวี
6. เขตปทุมวัน	15. เขตลาดพร้าว
7. เขตพญาไท	16. เขตหลักสี่
8. เขตห้วยขวาง	17. เขตวังทองหลาง
9. เขตดินแดง	

2. ใช้วิธีสุ่มแบบกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง (Quota Sampling) ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดให้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 25-60 ปี เขตละ 24 คน โดยกำหนดให้มีอาชีพที่หลากหลาย และในแต่ละเขตจะพยายามเก็บข้อมูลให้มีทั้งเพศชายและเพศหญิงในปริมาณสัดส่วนที่เท่ากัน ยกเว้นกลุ่มแม่บ้านที่จะเป็นหญิงล้วน ดังนี้

1. รัฐบาล	จำนวน 6 คน
2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ	จำนวน 6 คน
3. ธุรกิจส่วนตัว	จำนวน 6 คน
4. แม่บ้าน	จำนวน 6 คน

3. การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 408 คน จะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จนได้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่ต้องการ

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยสามารถแจกแจงตามสมมุติฐานได้ดังนี้

สมมุติฐานข้อที่ 1 ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะทางประชากรต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะทางประชากร

ตัวแปรตาม คือ การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ

สมมุติฐานข้อที่ 2 ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะทางประชากรต่างกันมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะทางประชากร

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ

สมมุติฐานข้อที่ 3 การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับทัศนคติการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ

ตัวแปรอิสระ คือ การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

ตัวแปรตาม คือ ทัศนคติการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ

สมมุติฐานข้อที่ 4 การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ

ตัวแปรอิสระ คือ การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

สมมติฐานข้อที่ 5 การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวสามารถอธิบายพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจได้ดีที่สุด

ตัวแปรอิสระ คือ การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ

เกณฑ์การให้คะแนนตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดวิธีการวัดค่าตัวแปรดังนี้

1. ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้

2. การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจศึกษาถึงความบ่อยครั้งของพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารด้านการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจจากสื่อประเภทต่างๆ ทั้งสื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ สื่อบุคคล และสื่ออินเทอร์เน็ต โดยใช้คำถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ ดังนี้

บ่อยมาก	คะแนนเท่ากับ	5
บ่อย	คะแนนเท่ากับ	4
ปานกลาง	คะแนนเท่ากับ	3
นานๆครั้ง	คะแนนเท่ากับ	2
ไม่เคยเลย	คะแนนเท่ากับ	1

ส่วนการจัดระดับของการเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ผู้วิจัยได้จัดระดับไว้ 3 ระดับ คือ ระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ โดยใช้คะแนนของค่าเฉลี่ยของการเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ในแต่ละสื่อมารวมกันและจัดแบ่งเป็นกลุ่ม ดังนี้

- การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวระดับสูง คือ มีค่าเฉลี่ย 3.68 - 5.00
- การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ย 2.34-3.67
- การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวระดับต่ำ คือ มีค่าเฉลี่ย 1.00 - 2.33

3. ทักษะติดต่อการทอ้งเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ศึกษาถึงทัศนคติของการทอ้งเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ โดยสอบถามถึงทัศนคติต่างๆ เกี่ยวกับการทอ้งเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ และใช้คำถามประเมินค่า 5 ระดับ สำหรับคำถามเชิงบวกได้กำหนดคะแนน ดังนี้

เห็นด้วยที่สุด	คะแนนเท่ากับ	5
เห็นด้วย	คะแนนเท่ากับ	4
ไม่แน่ใจ	คะแนนเท่ากับ	3
ไม่เห็นด้วย	คะแนนเท่ากับ	2
ไม่เห็นด้วยที่สุด	คะแนนเท่ากับ	1

ส่วนคำถามเชิงลบ ได้กำหนดการให้คะแนนในทางกลับกัน และผู้วิจัยได้จัดระดับของทัศนคติไว้ 3 ระดับคือ

- ทักษะที่ดีต่อการทอ้งเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ คือ มีค่าเฉลี่ย 3.68 - 5.00
- ทักษะที่เป็นกลางต่อการทอ้งเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ คือ มีค่าเฉลี่ย 2.34-3.67
- ทักษะที่ไม่ดีต่อการทอ้งเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ คือ มีค่าเฉลี่ย 1.00 - 2.33

4. พฤติกรรมการทอ้งเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ศึกษาถึงพฤติกรรมของการทอ้งเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ โดยสอบถามถึงพฤติกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการทอ้งเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ โดยใช้คำถามแบบเลือกตอบ และใช้คำถามแบบประเมินค่า 4 ระดับ โดยกำหนดการให้คะแนนดังนี้

การท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น	คะแนนเท่ากับ	4
การท่องเที่ยวเหมือนเดิม	คะแนนเท่ากับ	3
การท่องเที่ยวลดลง	คะแนนเท่ากับ	2
ไม่มีการท่องเที่ยวเลย	คะแนนเท่ากับ	1

ส่วนการจัดระดับของพฤติกรรมการทอ้งเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ผู้วิจัยได้จัดระดับไว้ 3 ระดับ คือ ระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ โดยใช้คะแนนของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการทอ้งเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ดังนี้

- มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 3.68 - 5.00
- มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ย 2.34-3.67
- มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจน้อย คือ มีค่าเฉลี่ย 1.00 - 2.33

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้วิธีการสร้างแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลซึ่งได้ค้นคว้าและดัดแปลงจากแนวคิดงานวิจัยที่ใกล้เคียงของผู้วิจัยที่ได้ทำวิจัยมาแล้ว โดยได้จัดลำดับเนื้อหาแบบสอบถามให้ครอบคลุมข้อมูลที่ต้องการโดยได้แบ่งออกเป็น

- ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว
- ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
- ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติของการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ
- ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ

การทดสอบเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยทำการทดสอบเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามที่ได้เรียบเรียงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) เพื่อขอคำแนะนำ และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสม

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบความเชื่อถือได้ โดยนำมาทดสอบกับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด เพื่อนำมาหาความเชื่อถือได้ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of Alpha) ของ Cronbach ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์ ,2537)

$$\alpha = \frac{k}{(k-1)} \frac{\{1 - \sum V_i\}}{V_i}$$

เมื่อ α	คือ	ค่าความเชื่อถือได้
k	คือ	จำนวนข้อ
V_i	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
V_t	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

ผลที่ได้จากการคำนวณหาความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม มีดังนี้

- การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว = 0.870
- ทัศนคติของการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ = 0.938
- พฤติกรรมการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ = 0.584

ปรากฏว่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามในส่วนของพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจได้ค่าน้อยไป แต่ได้มีการนำแบบสอบถามไปปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง ส่วนการเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและทัศนคติของการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ มีค่าความเชื่อถือได้ในระดับที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยเริ่มทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 408 ชุด ซึ่งจะแยกกันไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามเขตพื้นที่ที่ได้กำหนดไว้จนครบตามจำนวน

การประมวลผลข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลได้ครบตามจำนวนที่ต้องการแล้ว นำข้อมูลไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences) ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากรวบรวมข้อมูลแล้ว ทำการประมวลข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) คือ การอธิบายถึงลักษณะของข้อมูลตามความแตกต่างกันในลักษณะต่างๆ คือ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ สถานภาพการสมรส การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ทศนคติเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

2. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistic) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะทางประชากรต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจต่างกัน

การวิเคราะห์ใช้ค่าสถิติ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) เพื่ออธิบายค่าความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรกับการเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

สมมติฐานข้อที่ 2 ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะทางประชากรต่างกันมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจต่างกัน

การวิเคราะห์ใช้ค่าสถิติ t-test และ ANOVA เพื่ออธิบายค่าความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 3 การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับทัศนคติการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ

การวิเคราะห์ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่ออธิบายค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

สมมติฐานข้อที่ 4 การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ

การวิเคราะห์ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่ออธิบายค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

สมมติฐานข้อที่ 5 การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวสามารถอธิบายพฤติกรรมการท่องเที่ยวได้ดีที่สุด

การวิเคราะห์ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถอธิบายพฤติกรรมการท่องเที่ยวได้ดีที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย